

1927.

Hrvatska udruga medicinskih sestara

Croatian Nurses Association

Sortina 1a, 10 000 Zagreb, Hrvatska/Croatia • URL: www.hums.hr • E-mail: hums@hums.hr

Zagreb, 23. 12. 2022.

Izješće sa Simpozija povodom obilježavanja Svjetskog dana HIV/AIDS-A

Hrvatska udruga medicinskih sestara Infektološko društvo u suradnji s Hrvatskim liječničkim zborom, Referentnim centrom za dijagnostiku i liječenje zaraze HIV-om Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske, Zavodom za infekcije imunokompromitiranih bolesnika, Hrvatskim društvom za infektivne bolesti HLZ-a Sekcija za zarazu HIV-om i infekcije imunokompromitiranih bolesnika Klinikom za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ i Podružnicom HUMS-a Klinike za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ održalo je dana 26. studenog 2022. godine Simpozij povodom obilježavanja Svjetskog dana HIV/AIDS-a. Simpozij je održan u Hilton Double Tree, Ul. Grada Vukovara 269 A, Zagreb u vremenu od 10:00 do 13:00 sati.

Na simpozij se ove godine održano je pet predavanja, a održao se uživo i virtualno s ciljem bolje dostupnosti i sveobuhvatnosti svih profesija koje su uključene u skrb osoba koje žive s HIV-om. Na taj način postignuta je edukacija na više razina, što obuhvaća nastavnike i učenike srednjih medicinskih škola, škola za primalje, studente zdravstvenih veleučilišta i sveučilišta, medicinske sestre/tehničare (iz klinika, bolnica, KBC-ova, DZ, mirovnih domova, zatvorskih ambulanti, privatnih poliklinika...), liječnike različitih specijalizacija te psihologe iz područja cijele Hrvatske.

Na simpoziju sudjelovalo je ukupno 249 sudionika.

Cilj simpozija bio je prikazati novitete u liječenju i zbrinjavanju oboljelih od HIV-a uz osvrt na aktualnu epidemiju majmunskih boginja te novine u prevenciji zaraze HIV-om uz razmjenu iskustava dobre prakse u svakodnevnom radu s bolesnicima.

Predavači Simpozija bili su:

Prof.dr.sc. Josip Begovac, dr.med.

Što je novo u zarazi HIV-om u 2022. godini

Danijela Debogović, mag. med.techn.

Oportunističke infekcije kod osoba sa HIV-om u eri Covida

Prim. Šime Zekan, dr.med.

Što je novo u prevenciji zaraze HIV-om

Željka Županac, bacc. med. techn.

Majmunске boginje

1927.

Ivana Javorić, bacc. med. techn.

Kampanja cijepljenja protiv majmunskih boginja u Klinici za infektivne bolesti Dr. Fran Mihaljević

Skup su moderirali Josip Begovac i Ivana Javorić

Zaključak Simpozija:

U Hrvatskoj, do kraja 2022. godine u skrbi je ukupno 1438 osoba kojima je dijagnosticirana infekcija HIV-om, od toga novooboljelih od infekcije HIV-om je 103 osobe.

Prema preliminarnim podacima Registra za HIV/AIDS Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u razdoblju od 1985. godine, kada su zabilježeni prvi slučajevi zaraze HIV-om u Hrvatskoj, do polovine studenoga 2022. godine zabilježeno je ukupno 2004 osobe (1774 muškaraca i 228 žena) kojima je dijagnosticirana infekcija HIV-om, od čega ih je 612 oboljelo od AIDS-a. U istom je razdoblju od AIDS-a umrlo 255 osoba (349 od HIV-a/AIDS-a). Većina osoba kojima je dijagnosticirana infekcija HIV-om su bili muškarci (89 %) i najveći postotak prijavljenog puta prijenosa je seksualni odnos između muškaraca (71 %), dok je drugi najčešći put prijenosa spolni odnos između žene i muškarca. Udio zaraženih putem injektiranja droga je 4%. Pojavnost infekcije HIV-om u Hrvatskoj se zadržala na niskoj razini, s blagim trendom porasta novodijagnosticiranih osoba do 2015. godine, što dijelom možemo objasniti uspješnijim otkrivanjem infekcije povećanom dostupnošću testiranja u zdravstvenim ustanovama i zajednici, te nakon 2015. godine blagim padom broja novooboljelih.

Epidemiološki podaci pokazuju stagnaciju ili blago smanjivanje epidemije HIV infekcije Primjećuje se smanjenje broja novih HIV infekcija u MSM, 2015.- 2022. godine (podaci prikupljeni do 15. 11. 2022).

U 2022. godini bilježimo porast osoba koje se sele skrb u Hrvatsku što čini oko 40% novo prijavljenih HIV infekcija, a odnose se primarno na osobe koje su prethodno dijagnosticirane i liječene u drugim državama. U 2022. godini najviše je bilo raseljenih osoba iz Ukrajine, ali i migranata iz drugih dijelova svijeta.

Liječenje je uspješno, ali i dalje oko 50 % oboljelih zaraza HIV-om otkriva se kasno (broj CD4 < 350/mm³).

Pandemija COVID-19 infekcije imala je značajan utjecaj na mjere prevencije, otkrivanja i liječenja HIV infekcije.

Karantena, socijalno distanciranje i reorganizacija u zdravstvenom sustavu smanjili su pristup rutinskom testiranju i savjetovanju. S toga, zabilježen je pad broja

Predsjednica/President: Tanja Lupieri

Tel/fax: +385 (0) 1 6550 366 • OIB 88360684111 •

Privredna banka Zagreb, Radnička cesta 44, 10 000 Zagreb

Poslovni račun IBAN: HR502340009110818885,

Podračun za uplatu članarine IBAN: HR2823400091510846990

novodijagnosticiranih HIV infekcija, te je odgođeno pravovremeno prepoznavanje i liječenje novooboljelih bolesnika.

Kasno uključivanje u skrb dovelo je do većeg broja novooboljelih bolesnika s mnogobrojnim morbiditetima i većim mortalitetom za razliku od prijašnjih godina.

U današnje vrijeme težimo cilju da osobe što ranije uključimo u skrb, uspješno liječimo i zadržimo u skrbi. Dokazi upućuju da osobe koje redovito uzimaju antiretrovirusne lijekove i održavaju nemjerljivu količinu virusa u krvi ne prenose HIV spolnim putem.

- **Prevenција - što trebamo raditi?**

- Potrebni su stalni naponi za daljnje održavanje povoljne situacije i ostvarivanja ciljeva 95-95-95
- Primjerena skrb
- Predekspozicijska profilaksa (PrEP)
- Povećanje testiranja na HIV i druge spolno prenosive bolesti
- Ciljano testiranje u zajednici kod populacije muškaraca koji imaju spolne odnose s muškarcima
- Demedikalizacija testiranja, brzi testovi, samotestiranje, samouzrokovanje

- **Što je sve uključeno u prevenciju HIV-a (ali i drugih spolni bolesti)?**

- **A (Abstinence) B (Be faithful) C (Condoms)**
- **Testiraj i liječi** - često testiranje osoba s rizikom i liječenje zaraženih
- **Obavještavanje partnera** i njihovo liječenje
- **Cijepljenje** - ako je dostupno na Hepatitis A, B, Majmunske boginje
- Davanje **lijekova za profilaksu** prije, za vrijeme ili nakon rizika -antivirusni lijekovi, ali i antibiotici

- **Planovi vezani uz PrEP skrb u Hrvatskoj uključuju:**

- a) Decentralizacija PrEP skrbi u drugim gradovima (Rijeka, Split i Osijek). Za 2023. godinu planira se direktan kontakt s odgovornima u tim centrima i edukacija osoblja
- b) Ključ edukacije – uključivanje medicinskih sestara u edukaciju

HIV bolest se razlikuje od drugih kroničnih i potencijalno životno ugrožavajućih bolesti po socijalnoj stigmi. S toga, osobe koje žive s HIV-om često taje svoju bolest kako bi zaštitili sebe od stigme i diskriminacije.

1927.

Do stigme i diskriminacije prema osobama koje žive s HIV-om dolazi najčešće zbog nedostatka znanja o načinu prijenosa HIV-a.

Epidemija majmunskih boginja (engl. monkeypox) koja se počela javljati u svibnju 2022. g. u nizu europskih država (Ujedinjeno Kraljevstvo, Španjolska, Portugal, Italija, Švedska, Francuska, Njemačka, itd.), ubrzo se pojavila i u Hrvatskoj gdje od lipnja bilježimo više slučajeva, većinom kod pripadnika skupina pod povećanim rizikom od infekcije. **U srpnju 2022. godine Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) proglasila je majmunске boginje svjetskim zdravstvenim izvanrednim stanjem.**

Majmunске boginje su rijetka virusna infekcija. Virus majmunskih boginja je DNA virus roda Orthopoxvirus. Virus ulazi u tijelo kroz oštećenu kožu (čak i ako oštećenje kože nije vidljivo), dišne putove ili sluznicu (oči, nos ili usta). Kapljični prijenos važan je za prijenos među ljudima, međutim potreban je produženi kontakt licem u lice.

Uz ciljane preventivne mjere promjene ponašanja kod osoba koje su pod povećanim rizikom, SZO ističe da je jedan od ključnih javnozdravstvenih mjera suzbijanja širenja epidemije majmunskih boginja procjepljivanje što većeg broja osoba koje su pod povećanim rizikom od infekcije. Cjepivo Jynneos, cjepivo je protiv velikih boginja i majmunskih boginja (živi modificirani virus vakcinije Ankara koji se ne može umnožavati) koje je dostupno u RH, registrirano je od strane Američke agencije za hranu i lijekove (FDA) i preporučeno od Radne skupine Europske agencije za lijekove. Standardni režim cijepjenja je supkutana primjena doze od 0,5 ml u dva navrata s razmakom od minimalno 4 tjedna.

U Klinici za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ u Zagrebu, organizirano je cijepjenje cjepivom Jynneos za sve osobe zaražene HIV-om, osobe koje koriste PrEP (i druge osobe koje bi mogle biti pod rizikom) starije od 18 godina.

Zaključak Simpozija izradile su:

Predsjednica Infektološkog društva
Gordana Kičin Ercegovac

Potpredsjednica Infektološkog društva
Snježana Mirilović

Tajnica Infektološkog društva
Željka Rašić